

John MacArthur

Anna, de bejaarde evangeliste

“En er was een profetes, Anna¹, een dochter van Fanuel², uit de stam van Aser³; deze was op zeer hoge leeftijd gekomen, nadat zij na haar maagdelijke staat zeven jaar met haar man had geleefd. En zij was een weduwe van ongeveer vierentachtig jaar, die niet uit de tempel week, terwijl zij met vasten en bidden God diende, nacht en dag. En zij kwam op datzelfde ogenblik daarbij en loofde God en sprak over Hem tot allen die de verlossing van Jeruzalem verwachtten”.

Lukas 2:36-38

Een vermoeide weduwe

Er waren in die tijd weinig mensen die aandacht besteedden aan de geboorte van Christus. Nog minder mensen waren ervan op de hoogte dat Hij de vervulling was van Israëls hoop op de Messias. Dat geestelijke inzicht werd slechts verleend aan een kleine kring van gelovige mannen en vrouwen, en van de meesten van hen weten we maar weinig. Anna is zo'n bijzondere figuur; ze wordt slechts kort genoemd in drie verzen in het Lukas-evangelie. En, terwijl we maar enkele details over haar te horen krijgen, werpt dit toch voldoende licht op de vraag waarom God haar daar plaatste en tot een bijzondere zegen stelde.

Tegen de tijd van Jezus' geboorte was Anna al vergevorderd in jaren. Ze had niet genoten van een heel gemakkelijk leven. Haar hele wereld werd beheerst door de

1 'Genade'

2 'Het gelaat van God'

3 'Gezegend'

tragedie uit haar verleden, toen ze heel jong – blijkbaar nog voordat ze kinderen had gekregen – haar man had verloren. Hij stierf zeven jaar na hun huwelijk, en sindsdien was ze alleen gebleven.

De Griekse tekst is wat dubbelzinnig over haar exacte leeftijd. Letterlijk betekent het dat ze vierentachtig jaar weduwe was geweest. Ervan uitgaande dat ze erg jong was getrouwd (dat was gebruikelijk in de toenmalige samenleving), en daarna met haar man zeven jaar samen had geleefd voordat hij stierf, zou ze ongeveer 104 jaar oud zijn geweest. Dat is wel erg oud, maar het was zeker niet onmogelijk. Meer waarschijnlijk is het, dat de tekst bedoelt te zeggen dat ze nu een weduwe was van 84 jaar. Ze was zeven jaar lang getrouwd, toen haar man stierf; en ze was nooit hertrouwd. Ze leefde nu al meer dan zes decennia als weduwe.

Weduwen hadden het in die maatschappij uiterst moeilijk. Het betekende vrijwel zeker een leven in grote armoede. Dat is ook de reden waarom in de vroege kerk de jonge weduwen ertoe werden aangespoord te hertrouwen (1 Tim. 5:14), zodat de christelijke gemeente niet al te zwaar werd belast met hun levensonderhoud. Anna leefde waarschijnlijk van liefdadigheid, of mogelijk kon zij zichzelf bedruipen met wat resteerde van haar familiebezit. Hoe dan ook, ze moet een zuinig, kuis en sober leven hebben geleid. Lukas voegt eraan toe dat ze '*met vasten en bidden God diende, nacht en dag*' (vs. 37). Zo tekent hij een mooi beeld van deze oude en toegewijde vrouw, die een waardig en stil leven leidde.

Een oprechte dienaar

Ze had ook een bijzondere bediening. Lukas noemt een ander belangrijk detail van haar leven, namelijk dat zij de tempel niet verliet. Dat is een expliciete uitspraak, die suggereert dat het *letterlijk* is bedoeld. Blijkbaar woonde Anna dus op het tempel terrein. Er waren enkele appartementen in de buitenste voorhoven (vgl. Neh. 13:7-9). Dit waren bescheiden kamers, die waarschijnlijk tijdelijk als woonplaats werden gebruikt door de priesters tijdens het uitvoeren van hun jaarlijkse dienst, die twee weken lang duurde.

Misschien had ze vanwege haar langdurige trouw, haar evidente geestelijke gaven, haar standvastige toewijding en voortdurende inzet voor haar bediening van bidden en vasten, een kleine kamer gekregen van de beheerders van het tempelcomplex. Ze was nu te oud geworden om dienst te doen als conciërge, maar misschien had ze ooit in die hoedanigheid gewerkt; en men had haar woonruimte

gegeven voor het leven. In ieder geval was het uiteindelijk de Heer Zelf, die haar genadig een plaats in Zijn huis had geschonken. Het was bóven bepaald hoe de tempelbeheerders een en ander voor haar konden regelen.

Het is duidelijk dat Anna een bijzondere vrouw was in de ogen van allen die haar kenden. Ze leidde een buitengewoon eenvoudig leven. Ze was altijd te vinden in of bij de tempel. Ze was volledig toegewijd aan de dienst en de aanbidding van de God van Israël, vooral door haar bidden en vasten. Haar manier van bidden, vergezeld door vasten, getuigde van haar zelfverloochening en oprechtheid. Vasten is geen bijzonder nuttige oefening. Onthouding van voedsel heeft op zichzelf geen geestelijk effect. Maar het vasten gepaard aan het bidden toont een hart dat zo op God is gericht en zo vurig verlangt naar Zijn zegen, dat de persoon in kwestie gewoon geen interesse heeft in eten. Dan heeft het vasten echte waarde.

Anna had dit blijkbaar gedaan volgens een vast patroon gedurende vierenzestig jaar of langer. Ze was een vrouw met een passie! Waarvoor zou zij zoal hebben gebeden? Ze heeft waarschijnlijk voor vele dingen gebeden, maar het lijkt geen twijfel dat een van haar belangrijkste gebedsonderwerpen een pleidooi is geweest voor precies datgene waarop Simeon hoopte, namelijk 'de vertroosting van Israël' (Luk. 2:25). Haar hoop was – evenals destijds bij Eva – gericht op het beloofde Zaad, het Nageslacht dat de kop van de slang zou vermorzelen (Gen. 3:15). Haar verlangen was – evenals destijds bij Sara – gericht op de Nakomeling van Abraham, die alle naties van de wereld zou zegenen (Gal. 3:8, 16). Ze bad voortdurend dat God spoedig de beloofde Verlosser, de Messias, zou zenden.

Het verbazingwekkende geloof van Anna vloeide voort uit het feit dat ze geloofde dat alle beloften van het Oude Testament in vervulling zouden gaan. Ze nam het Woord van God serieus. Ze wist in haar hart dat de Messias zou komen, en zonder enige twijfel was haar voornaamste gebed dat dit snel zou gebeuren.

Een enthousiaste ooggetuige

Ik ben ervan overtuigd dat Anna een opmerkelijk inzicht had in de geestelijke dingen. Vergeet niet dat zij behoorde tot het gelovige overblijfsel van het volk, niet tot de afvallige meerderheid. Ze had geen aandeel in de fouten en de hypocrisie van de schriftgeleerden en Farizeeën, die Jezus later zo ernstig zou bestraffen. Ze behoorde ook niet tot de groep van geldwisselaars in de tempel, waarop Hij zo boos zou worden. Ze wist dat de Farizeeën corrupt en wettisch waren. Ze begreep dat

de Sadduceeën geestelijk failliet en liberaal waren. Ze hield echt van haar God, ze begreep Zijn hart. Ze geloofde oprecht in Zijn Woord. Ze was inderdaad een zeer bijzondere vrouw, misschien wel één van de vroomste mensen die de Schrift ons tekent. We vinden niemand anders op de bladzijden van het Woord, die zo trouw heeft gebeden en gevast gedurende meer dan zestig jaar!

God stond echter op het punt op een heel indrukwekkende wijze antwoord op haar gebeden te geven. Lukas 2:38 zegt dat zij – toen Simeon zijn profetie uitsprak over het Kind Jezus en ook Zijn aardse ouders zegende –, juist op dat moment erbij kwam staan. De tempel van Herodes was een enorm complex met gebouwen en pleinen, waar duizenden mensen op bijna elk gewenst moment van de dag rondwandelden.

Jozef en Maria kenden Simeon niet, maar door Gods voorzienigheid en door de soevereine leiding van Zijn Geest had Hij hen bij elkaar gebracht (vs. 27). Op dat moment, net terwijl Simeon zijn door de Heilige Geest geïnspireerde woorden over het Kind uitsprak, leidde de voorzienigheid de oude Anna naar de plek waar ze binnen gehoorsafstand was. Lukas' beschrijving is meestal eenvoudig: *'En zij kwam op datzelfde ogenblik daarbij en loofde God'* (vs. 38). Plotseling was alles waarvoor ze had gebeden en gevast binnen haar eigen gezichtskring gekomen, gewikkeld in deze kleine bundel in de armen van Simeon. Door het geloof wist ze meteen dat Simeon's profetie waar was en dat God haar gebeden had verhoord.

Ze begon nu onmiddellijk God te danken dat al die lange jaren van bidden en vasten hun doel hadden bereikt. We kunnen alleen maar gissen hoe Anna zich heeft gevoeld na al die jaren van doelgericht bidden en vasten, van verlangen naar de openbaring van de heerlijkheid van God, van gebed en smeking voor de redding van Israël en de komst van de Messias. Ten slotte was het antwoord op al die gebeden hier aanwezig in vlees en bloed!

Een vrijmoedige evangeliste

Plotseling kwam de profetische begaafdheid van Anna om vrijmoedig van Hem te getuigen naar voren: *'(...) en zij sprak over Hem tot allen die de verlossing van Jeruzalem verwachtten'* (vs. 38). Dit vers drukt een voortdurende actie uit. Het betekent letterlijk dat ze voortdurend over Hem sprak met allen die op zoek waren naar de Verlosser. Dit werd haar boodschap voor de rest van haar leven.

Let erop dat zij wist wie er tot de gelovige rest van het volk behoorden. Anna wist de ware aanbidders te vinden, die evenals zij op de Messias hoopten. Zij zocht zulke

mensen op en sprak met hen over Hem bij elke gelegenheid die zich sindsdien voordeed. Op die manier werd deze lieve vrouw, die zoveel jaren vooral had doorgebracht in het gebed tot God, nu speciaal bekend door haar getuigenis over Christus. De Messias was eindelijk gekomen, en Anna was één van de eersten die Hem had leren kennen. Ze kon dit goede nieuws niet voor zichzelf houden, en werd zo één van de bekendste getuigen van Christus.

Hoe het verder is gegaan met Anna, wordt niet vermeld. Ze was ongetwijfeld al in de hemel tegen de tijd dat Christus met Zijn openbare dienst begon, zo'n dertig jaar later. Deze dag was waarschijnlijk haar eerste en enige ontmoeting met Hem. Maar het was genoeg voor haar, ze kon er letterlijk niet over uitgepraat raken. En dat is het meest ontroerende aspect van de erfenis, die deze geweldige vrouw ons heeft nagelaten.

